

ที่ กษ ๐๓๐๗/๓๒๐๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม.
๑๐๒๐๐

พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ.
จำนวน ๓ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ สำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒/๒๕๕๒) ฉบับลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และสำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๐/๒๕๕๘) ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘
๓. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
๔. เอกสารประกอบการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี (ประกอบด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียดบันทึกหลักการและเหตุผล ร่างกฎกระทรวง และแผนที่ท้ายร่างกฎกระทรวง) จำนวนฉบับละ ๑๒๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานลำเชียง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน และเป็นการรองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่มีขึ้นในอนาคตสมควรกำหนดทางน้ำชลประทาน ซึ่งได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒/๒๕๕๒) ฉบับลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ฉบับที่ ๑๐/๒๕๕๘)

ฉบับลงวันที่...

ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากกิโลเมตรที่ ๒๙.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลท่าซุง อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี และตำบลคู้สำเนา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท ถึงกิโลเมตรที่ ๕๙.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลน้ำทรง และตำบลพยุหะ อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์)

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานลำเชียง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากศูนย์กลางประตูระบายน้ำลำเชียงกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น และตำบลดงกลาง อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ไปทางด้านเหนือจนถึงกิโลเมตรที่ ๓๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลโนนคอม อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น และตำบลคอนสาร อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ และไปทางด้านท้ายน้ำถึงกิโลเมตรที่ ๗๗.๔๗๐ ในท้องที่ตำบลกุดกว้าง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น และตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ)

๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากกิโลเมตรที่ ๒๖๗.๗๘๐ ในท้องที่ตำบลบางกระบือ และตำบลเชียงรากน้อย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี ถึงกิโลเมตรที่ ๒๙๘.๖๖๐ ในท้องที่ตำบลบางคูวัด อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี และตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปาหรือกิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยต้องแสดงแผนที่แนวเขตให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

- การกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้นจะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

- โดยที่การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

สำหรับปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำและพื้นที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

- ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๒๖๗,๐๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีเทศบาลคองสำเภา เทศบาลตำบลหาดทะนง เทศบาลเมืองอุทัยธานี การประปาส่วนภูมิภาค สาขาพยุหะคีรี การประปาส่วนภูมิภาค สาขาอุทัยธานี และบริษัทแคร์ พลัสส์ จำกัด ขอใช้น้ำประมาณ ๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๕,๒๒๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานลำเชียง มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๕๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปาส่วนภูมิภาค สาขาชุมแพ บริษัท มิตรผล ไบโอ - พาวเวอร์ จำกัด บริษัท มิตรผล ไบโอฟูเอล จำกัด และบริษัท รวมเกษตรอุตสาหกรรม จำกัด ขอใช้น้ำประมาณ ๙,๐๑๐,๐๐๐.๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๔๕๕.๐๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๖๒,๖๔๕.๐๐ ไร่

- ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๘๕,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีการประปานครหลวง และการประปาส่วนภูมิภาค สาขาปทุมธานี ขอใช้น้ำประมาณ ๑,๘๔๙.๓๐๐๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และมีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรประมาณ ๘๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๗๘,๐๐๐ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในทางน้ำชลประทานทั้ง ๓ แห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่ขออนุญาตใช้น้ำในภายหลังได้ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘ (๑)
- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๔๒
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานลำเชียง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติหลักการ ทั้งนี้ ขออนุโลมการใช้แผนที่เป็นขนาดมาตราส่วน ๑:๑๐๐,๐๐๐ ของร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. ในลำดับที่ ๑ และในลำดับที่ ๓ เพื่อความชัดเจนและเหมาะสมในการลงรายละเอียดในแผนที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักกฎหมายและที่ดิน

โทร. โทรสาร ๐ ๒๒๔๑ ๒๖๒๖